

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2025-10-08

Beteckning
Dnr: 25RS7115

Er beteckning:
S2025/01126

Regeringskansliet, Socialdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Svar på remiss betänkandet ”Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens

Region Örebro län har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet ”Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens” (SOU 2025:63). Regionen vill med anledning av betänkandet framföra följande synpunkter:

Region Örebro län ställer sig bakom de flesta av förslagen i utredningen. Regionen gör bedömningen att utredningen har gjort kloka överväganden och kommit med förslag som för arbetet för att säkerställa nödvändig kompetens framåt.

Det finns dock en risk att förslagen leder till ökad administration genom att regleringen ökar. Det riskerar att leda till en tröghet i utbildningssystemet. Över lag har utredningen en ansats om att staten inte riktigt litar på regionerna och andra vårdutövare, och därför väljer att reglera mer. Region Örebro län anser att utredningens bild av att arbetsgivarna i allt för stor utsträckning nedprioriterar kompetensutveckling, inte är riktig.

Region Örebro län vill också varna för att det finns en risk för att det går inflation i titulatur och uppdrag. Den stora massan av regionens medarbetare behöver trivas och utvecklas i den roll de redan har. Utvecklingen av kompetensen får inte innebära att personalen strävar efter att göra något annat i en annan roll. Kompetensutveckling handlar till stor del om göra annat i befintliga roller.

Det utredningen lyfter om att vidareutbildning bör ges inom ramen för högskola och universitet är av yttersta vikt. Dels för att öppna vägen mot

forskningen, dels för att vårdgivare och lärosäten behöver hjälpas åt att kompetensförsörja lärosätena med bra och vetenskapligt meriterade lärare.

Att reglera vidareutbildningen lite mer än den redan är, skulle vara till hjälp för regionerna. Det skulle stödja regionerna i dialog med till exempel fackförbund om det verkliga behovet av vidareutbildning, när individens utvecklingsbehov och behovet i verksamheten ibland krockar. Båda perspektiven är viktiga och det behöver finnas en balans för att både uppfylla verksamhetens behov samt skapa rimliga förutsättningar och förväntningar hos våra medarbetare.

När det gäller specialistutbildade psykologer finns i dag ett glapp mellan antalet färdigutbildade psykologer på grundnivå och förmågan att erbjuda praktisk tjänstgöring i motsvarande grad. Liknande problematik finns kring AT-läkare, men de har större möjligheter att jobba ändå och gapet är inte lika stort. Om regionerna inte lyckas få ut legitimerade psykologer i verksamheten, så finns risk för att regionerna inte lyckas vidareutbilda i den utsträckning som det finns behov av. Utredningens förslag om specialiseringstjänstgöring är bra, men det förutsätter tillgång till handledare samt en finansiering.

Sammanfattning av Region Örebro läns ställningstagande

Del I - Yrkesreglering

- Bifaller förslaget om skyddad yrkestitel för medicinsk foterapeut och att Socialstyrelsen ges uppdrag att ta fram föreskrifter om vilken kompetens som ger rätt att använda yrkestiteln. Skyddad yrkestitel ger utökade möjligheter till kvalitetskontroll av utbildningar och förutsägbarhet i kompetens för rekryterande arbetsgivare.

Del II – Vidareutbildning

- Bifaller förslag om reglerad vidareutbildning (ST) för logoped och psykologer. Region Örebro län vill dock betona vikten av att föreskrifter och målbeskrivningar tas fram i nära samverkan med sjukvårdshuvudman/arbetsgivarparter, eftersom genomförbarhet och arbetsmarknadens behov varierar stort beroende på specialiseringens inriktning.
- Region Örebro län är tveksam till att det finns behov av översyn av Socialstyrelsens föreskrifter om läkares specialiseringstjänstgöring (ST) för att säkerställa att tjänstgöringen innehåller ett tillräckligt brett patientunderlag för att uppnå målen. Socialstyrelsen målbeskrivningar utgör redan de styrdokument som behövs och verksamhetens ST-utbildning kvalitets-

granskas av extern part var femte år.

Verksamhetschefens ansvar för att tjänstgöring genomförs med utgångspunkt från målbeskrivning är väl reglerat i nuvarande föreskrifter. När lärandemålen kräver bredare patientunderlag eller annan vårdmiljö ska externa eller interna sidoplaceringar planeras in. Om förslaget om en översyn motiveras av misstankar om ett bakomliggande problem med osant intygande av kompetenser hos ST-läkare, så bör omfattningen av detta först utredas innan ytterligare reglering som leder till omfattande administration införs.

- Bifaller ett tillägg i ST-föreskrifterna om att en del av den sammantagna bedömningen av ST-läkaren kan grunda sig på ett kunskapsprov. Denna möjlighet är redan idag praxis inom flertalet specialistutbildningar för läkare och chefers krav/förväntning på godkänd examination är sannolikt kvalitetsdrivande. Med nuvarande legitimationsgrundande läkarprogram försvinner kravet på skriftlig examination efter genomgången AT och ett ökat fokus på kvalitetskontroll av genomförd ST genom till exempel skriftlig examination välkomnas.
- Region Örebro län är tveksam till att det finns behov av att ytterligare reglera extern granskning av specialiseringstjänstgöring för läkare genom tillägg av krav på formell uppföljning ett år efter inspektion. Nuvarande granskning i form av ST-SPUR vart femte år är resurskrävande, men sannolikt också kvalitetsdrivande. Nuvarande föreskrifter i såväl ST-förordning som Patientsäkerhetslagen och Hälso- och sjukvårdslagen reglerar redan verksamhetschefens ansvar för kompetensutveckling generellt och specialiseringstjänst för läkare specifikt, och bör kunna hänvisas till om överenskomna åtgärder uteblir.
- Instämmer i bedömningen att privata vårdgivare som utför vård som har upphandlats av regionen, ska bidra med utbildningsinsatser på samma villkor som vårdgivare i region/kommun, för att utbildningsläkare och studenter ska kunna få erfarenhet av den vård som har utlokaliserats.
- Instämmer i att regionerna årligen bör rapportera till Socialstyrelsen antalet personer som genomför specialiseringstjänstgöring, och därmed bidra till nationella planeringsunderlag.
- Instämmer i att nuvarande system för vidareutbildning har brister och att en ny ordning för att vidareutbilda vårdprofessioner med yrkesexamen på grundnivå bör utredas. Utformning av det så kallade "vårdprofessions-

lyftet” som beskrivs översiktligt i denna utredning väcker dock en hel del frågetecken. Region Örebro län betonar vikten av att inhämta expertis från sjukvårdshuvudman/arbetsgivarparter i samband med en sådan utredning.

Del III - Fortbildning

- Bifaller föreslagen ändring i patientsäkerhetslagen som syftar till att tydliggöra verksamhetschefs ansvar för kompetensutveckling.
- Bifaller modellen med uppföljning/återrapportering av arbetet med kompetensutveckling via befintligt system för årlig patientsäkerhetsberättelse.

För Region Örebro län